

Sprawozdanie z III spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy zorganizowanego w ramach prac nad planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH180014 Ostoja Jaślicka (Krosno; dn. 14.12.2012)

Trzecie spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) dla obszaru Natura 2000 Ostoja Jaślicka PLH120014 odbyło się dn. 14.12.2012 r. w budynku Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie. Spotkanie prowadził koordynator planu, pan Wojciech Mróz. Zasadnicza część spotkania została przeznaczona na dyskusję nad dokumentem PZO, w szczególności nad zapisami dotyczącymi zidentyfikowanych zagrożeń, zadań ochronnych oraz wskazań do dokumentów planistycznych.

Spotkanie zostało zorganizowane przez Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska w Rzeszowie we współpracy z Instytutem Ochrony Przyrody PAN w Krakowie.

Do udziału w spotkaniu zaproszeni zostali przedstawiciele samorządów lokalnych, Lasów Państwowych, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, Parku Krajobrazowego i Parku Narodowego sąsiadującego z obszarem, lokalni działacze, organizacje pozarządowe oraz lokalni przedsiębiorcy.

PROGRAM SPOTKANIA:

10:00 – Przywitanie i przedstawienie uczestników

10:15 – Prezentacja planu zadań ochronnych dla obszaru Ostoja Jaślicka PLH180014

12:00 – 12:30 Przerwa z poczęstunkiem

12:30 – Ciąg dalszy prezentacji planu oraz dyskusja

PROWADZĄCY:

Agnieszka Marcela – I Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Regionalny Konserwator Przyrody

Wojciech Mróz – koordynator z ramienia wykonawcy planu zadań ochronnych dla obszaru Ostoja Jaślicka PLH180014 (Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie), ekspert botanik

UCZESTNICY:

Marek Kielar – Starostwo Powiatowe w Krośnie,
Sławomir Lubojemski - Starostwo Powiatowe w Krośnie,
Artur Paczkowski – Urząd Miasta Dukła,
Halina Cycak – Urząd Gminy Dukła,
Andrzej Kaleta – Urząd Gminy w Iwoniczu-Zdroju,
Marzena Zielonka-Wiernasz – Urząd Gminy Jaślicka,
Wojciech Farbaniec – Urząd Gminy Rymanów,
Anna Potoczny – Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie/Oddział w Krośnie,
Lucyna Zymyn – Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie/Oddział w Krośnie,
Marek Woźniak - Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie,
Grzegorz Wygoda – Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. Krosno
Maciej Szpiech – Nadleśnictwo Rymanów,
Magdalena Szczepańska – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Rzeszowie,
Jan Murdzyk – Podkarpacka Izba Rolnicza,
Krystyna Zarajczyk – Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego PZDR Sanok,
Bogusław Bargieł – Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w Krośnie,
Radosław Michalski – Fundacja Dziedzictwo Przyrodnicze,
Krzysztof Trochim – Biofactory S.A. Biecz,
Tomasz Olbrycht – Uniwersytet Rzeszowski,
Dorota Rogąła – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie,
Hubert Fedyń – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

PRZEBIEG SPOTKANIA:

Spotkanie otworzyła pani Agnieszka Marcela, Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Regionalny Konserwator Przyrody. Następnie pan Wojciech Mróz przystąpił do omawiania poszczególnych zapisów planu zadań ochronnych, które na bieżąco były komentowane przez uczestników spotkania. Zapis przebiegu dyskusji zamieszczono poniżej. Przedstawiana w trakcie spotkania prezentacja zamieszczona jest na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie (<http://rzeszow.rdos.gov.pl>) w zakładce „Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000”.

Pan Maciej Szpiech

Poruszył temat ilości spotkań planowanych w ramach prac ZLW nad projektem PZO. Podkreślił, iż na drugim spotkaniu konsultacyjnym ZLW, zostały przez wykonawcę zaprezentowane tylko dane dotyczące gatunków zwierząt. Natomiast zapisy dotyczące siedlisk są prezentowane po raz pierwszy w dniu dzisiejszym. Wyraził opinię, iż w odniesieniu do siedlisk to spotkanie konsultacyjne powinno być traktowane jako drugie. W związku z tym zapytał, czy w ramach prac ZLW planowane są dodatkowe spotkania konsultacyjne.

Pani Dorota Rogała

Wyjaśniła, że w ramach opracowania projektu PZO w specyfikacji przewidziano co najmniej trzy spotkania. Z uwagi że aktualny stan dokumentu wymaga czwartego spotkania, niewątpliwie zostanie ono zorganizowane.

Pan Wojciech Mróz

Podkreślił, iż ustawa określa tryb konsultacji w przypadku oficjalnych konsultacji społecznych. Tryb prac ZLW nie jest ograniczony ilością spotkań. Zapewnił, że kolejne spotkanie zostanie zorganizowane.

Pan Maciej Szpiech

Wyraził opinię, iż czas jaki upływa pomiędzy otrzymaniem materiałów do konsultacji a spotkaniem jest zbyt krótki przy takiej ilości materiału. Dodatkowo materiały są niekompletne.

Pani Agnieszka Marcela

Wyjaśniła, iż krótki czas wynika z wymogów związanych z projektem i koniecznością dotrzymania terminów. Podkreśliła, iż ilość spotkań nie jest ściśle określona. RDOŚ przyjął że trzy spotkania to wartość minimalna, nie ma więc przeciwwskazań do zorganizowania kolejnych. Zapewniła, że czwarte spotkanie zostanie zorganizowane, a czas na wnoszenie uwag będzie wystarczająco długi, tak by każdy zainteresowany mógł się zapoznać z dokumentem. Podkreśliła, iż dopracowania wciąż wymagają wskaźniki dla żywnych i kwaśnych buczyn karpackich.

Pan Wojciech Mróz

Poinformował, iż styczniu odbędzie się spotkanie konsultacyjne, w którym wezmą udział przedstawiciele Generalnego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w celu ustalenia wskaźników monitoringu przyrodniczego dla siedlisk leśnych, w tym m.in. dla buczyn.

Pan Maciej Szpiech

Zapytał, czy wskaźniki użyte do oceny buczyn w dokumencie PZO są ogólnie obowiązujące.

Pan Wojciech Mróz

Poinformował, że są one autorskie i nawiązują do wstępnej propozycji wskaźników opracowanych na potrzebę ogólnopolskiego monitoringu. Następnie przedstawił źródła danych użytych do sporządzenia mapy rozmieszczenia siedlisk przyrodniczych. Była to wielkoobszarowa inwentaryzacja Lasów Państwowych z 2007 r., inwentaryzacja BUL z 2007 r. oraz dane pochodzące z projektu PL0108 „Natura 2000 w Karpatach”, a także inwentaryzacja 600 ha z roku 2012 przeprowadzona w ramach opracowania dokumentu PZO. Wyraził opinię, iż powierzchnia kwaśnych buczyn wg dostępnych danych może być niedoszacowana.

Pan Maciej Szpiech

Poprosił o udostępnienie podkładów mapowych, na których są naniesione opisywane w tekście „najcenniejsze buczyny”. Przedstawił stanowisko Nadleśnictwa Rymanów o

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel. (+48 17) 785 00 44, faks (+48 17) 852 11 09, www.rzeszow.rdos.gov.pl

zweryfikowanie zapisów dotyczących siedliska 9110 Kwaśne buczyny, strona 47 projektu PZO cyt. "...W związku z tym jako zadanie ochronne wskazano konieczność weryfikacji terenowej tych rozbieżności." Przywołał ustalenia Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 z dnia 17 lutego 2010 roku, według których to projekt zadań ochronnych ma uzupełnić tę wiedzę - §3 pkt. 2 w zakres prac koniecznych wchodzi zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie informacji o obszarze i przedmiotach ochrony oraz pkt. 3 cyt. „ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony, dokonywaną na podstawie dostępnych informacji i niezbędnych prac terenowych uzupełniających inwentaryzację”.

Pani Agnieszka Marcela

Wyjaśniła różnicę pomiędzy planem ochrony a planem zadań ochronnych. Poinformowała, że według Rozporządzenia Ministra Środowiska to w przypadku planu ochrony wykonawca jest zobowiązany do szczegółowej inwentaryzacji obszaru. Podkreśliła, iż na etapie sporządzania PZO nie przewidziano odpowiedniego czasu ani środków finansowych by takie zadania zrealizować. Poinformowała, iż z założenia dokument PZO ma opierać się na wielkoobszarowej inwentaryzacji Lasów Państwowych z 2007 roku., która w ramach PZO podlega jedynie częściowej weryfikacji.

Pani Dorota Rogala

Wyjaśniła, że w ramach prac nad PZO dla Ostoi Jaślickiej w przypadku siedlisk leśnych zaplanowano jedynie ocenę stanu siedlisk leśnych na podstawie reprezentatywnej liczby płatów, nie planowano szczegółowych inwentaryzacji.

Pan Maciej Szpiech

Zauważył, iż dokument PZO co prawda ma powstać szybko, lecz zapisy z nim zawarte mają poważne konsekwencje dla zarządzającego terenem.

Pani Wojciech Mróz

Poinformował, iż w ramach prac nad PZO uwzględniono weryfikację siedlisk przesłaną przez Nadleśnictwo Dukla.

Pani Marzena Zielonka-Wiernasz

Zapytała o źródła danych dotyczących rozmieszczenia siedlisk nieleśnych.

Pan Wojciech Mróz

Odpowiedział, iż użyte zostały dane z inwentaryzacji BULiGL O/Przemysł, inwentaryzacja części płatów w ramach prac nad PZO oraz dane z projektu „Natura 2000 w Karpatach”.

Pani Marzena Zielonka-Wiernasz

Zwróciła uwagę, że część siedlisk łąkowych została wyznaczona na terenach dawnych miejscowości np. Lipowiec. Wyraziła opinię, że w tych miejscach roślinność nie jest łąkowa lecz ruderalna. Poinformowała, że studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy dopuszcza odtworzenie tam zabudowy. Wyraziła opinię, iż identyfikacja w tych miejscach siedliska „naturowego” może kolidować z polityką przestrzenną gminy.

Pan Wojciech Mróz

Podkreślił, iż zakrzaczone łąki mogą także być klasyfikowane jako siedliska łąkowe, które po przywróceniu użytkowania mogą wrócić do właściwego stanu ochrony. Zauważył, że na terenie Ostoi Jaśliskiej zróżnicowanie płatów jest bardzo duże, a idealnym rozwiązaniem byłaby dokładna inwentaryzacja siedlisk co nie możliwe na etapie PZO.

W dalszej części pan Wojciech Mróz przedstawił metodykę oceny ilości martwego drewna na terenie Ostoi Jaśliskiej. Poinformował, iż wyznaczono 155 powierzchni kołowych w siatce 1km na 1km zlokalizowanych na terenie siedlisk przyrodniczych. Rozmieszczenie siedlisk zostało określone na podstawie bazy INWENT. Na powierzchniach dokonano pomiaru martwego drewna zarówno wg metodyki określonej w nowej Instrukcji Urządzania Lasu jak i wg metodyki realizowanej w Magurskim Parku Narodowym. Zaznaczył, iż jedyną rozbieżnością z metodyką zawartą w Instrukcji jest rozmieszczenie powierzchni kołowych - w ramach prac nad PZO powierzchnie zostały wyznaczone w oparciu o siatkę ATPOL. Zaprezentował wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji. Poinformował, iż średnio w lasach gospodarczych ilość martwego drewna kształtuje się na poziomie 36m³/ha. Następnie poruszono temat wskaźnika martwego drewna dla siedlisk łągowych.

Pani Agnieszka Marcela

Poinformowała, iż obecnie ilość martwego drewna wymagana by wskaźnik spełnił kryterium FV jest zbyt wysoka. Niektóre inne wskaźniki również wydają się niedostosowane do specyfiki siedliska jakim są łągi, a więc nie mogą być spełnione. Wyraziła opinię, iż w konsekwencji ocena dla siedlisk łągowych jest zaniżona.

Pan Radek Michalski

Zapytał o procentowy udział łągów wierzbowych i olszowych.

Pan Wojciech Mróz

Odpowiedział, iż informację taką można sprawdzić w bazie danych. Wyraził opinię, iż w wielu wypadkach nie ma potrzeby dążenia do poprawy stanu ochrony tak by był on właściwy. Część siedlisk jest na skraju zasięgu występowania i ze względu na swoją specyfikę, nie będą mogły osiągnąć właściwego stanu ocenianego na podstawie ogólnokrajowych wskaźników.

Poinformował, iż ogólna ilość martwego drewna dla siedlisk buczyn w Ostoi Jaśliskiej spełnia wymogi właściwego stanu. Dodatkowym wskaźnikiem jest drewno wielkowymiarowe, którego ilość jest wskaźnikiem kardynalnym. Obliczany jest na podstawie ilości kłód o wymiarach ponad 3 m długości i ponad 50 cm średnicy w grubszym końcu, w przeliczeniu na 1 ha. Poinformował, iż na podstawie prowadzonych badań w buczynach na terenie Ostoi Jaśliskiej średnia ilość kłód wynosi ok. 4,8/ha. Wyraził opinię, że również ten wskaźnik można ocenić jako właściwy.

Pan Radosław Michalski

Przypomniał, o badaniach prowadzonych przez Fundację Dziedzictwo Przyrodnicze, których wyniki były prezentowane na poprzednim spotkaniu („Raport o stanie ochrony

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel. (+48 17) 785 00 44, faks (+48 17) 852 11 09, www.rzeszow.rdos.gov.pl

zgniotka cynobrowego *Cucujus cinnaberinus* w obszarze Natura 2000 Ostoja Jaślicka”). Poinformował, iż według tych badań średnia ilość kłód spełniających kryteria drewna wielkogabarytowego wynosi 1,78 kłody na 1ha. W badaniach prowadzonych przez Fundację drewno wielkogabarytowe liczone było na 1 ha powierzchniach. Wyraził opinię, iż w przypadku pomiaru drewna wielkogabarytowego taka metodyka daje bardziej wiarygodne wyniki.

Pani Agnieszka Marcela

Zapytała, czy badania były prowadzone także na terenie rezerwatów przyrody.

Pan Radosław Michalski

Odpowiedział, że Fundacja nie miała pozwolenia na prowadzenie badań na terenie rezerwatów. Dane dla rezerwatów zostały zaczerpnięte z wyników badań nad ilością martwego drewna w buczynach na terenie Ostoi Jaślickiej przeprowadzonych przez IOP PAN na potrzeby opracowania dokumentu PZO.

Pan Wojciech Mróz

Zapytał, ile powierzchni hektarowych objęto badaniami.

Pan Radek Michalski

Odpowiedział, że było ich 144.

Pan Wojciech Mróz

Podsumował, iż w przypadku wskaźnika dotyczącego wielkogabarytowego martwego drewna należy zastanowić się nad ostateczną oceną. W dalszej części wypowiedzi zaznaczył, iż w przypadku buczyn zadaniem ochronnym będzie utrzymanie ilości martwego drewna na obecnym poziomie, a więc utrzymanie obecnej gospodarki leśnej. Wyraził opinię, iż martwe drewno należy zostawiać szczególnie w miejscach stwierdzenia zgniotka. Następnie powrócił do kwestii zadań ochronnych. Podkreślił, iż podczas pozyskania drewna należy szczególnie uważać by nie zniszczyć małopowierzchniowych, cennych siedlisk np. młak śródleśnych. Dane o takich siedliskach uzyskać można z bazy INWENT.

Pan Maciej Szpiech

Przywołał zapis dotyczący zagrożeń dla siedliska 9110 Kwaśne buczyny i 9130 Żyzne buczyny (strona 67, strona 68) cyt. „...niszczenie runa i podszytu najcenniejszych fragmentów buczyn oraz siedlisk z nim związanych w czasie prowadzenia wycinki i użytkowania szlaków zrywkowych”. Poprosił by został on skorygowany i otrzymał brzmienie „...uszkodzania runa i podszytu najcenniejszych fragmentów buczyn oraz siedlisk z nim związanych w czasie prowadzenia wycinki i użytkowania szlaków zrywkowych”. Planowo wykonywane zabiegi gospodarcze, zgodnie z Planem Urządzenia Lasu, mają za zadanie realizację celów i zasad zapisanych w Ustawie o lasach z dnia 28 września 1993 roku, a nie niszczenie siedliska. W trakcie tych prac mogą wystąpić okresowe uszkodzenia.

Pan Wojciech Mróz

Wyjaśnił, iż zapis taki wynika bezpośrednio z definicji wskaźnika używanego przy monitoringu siedlisk.

W dalszej części wypowiedzi odniósł się do uwag z poprzedniego spotkania. Uwagi dotyczyły m.in. stanu ochrony zgniotka, który został oceniony jako niezadowolający, mimo iż na stanowiskach stan oceniany był jako właściwy. Zapytał, czy wg eksperta pana Tomasza Olbrychta nowe stanowiska podawane w raporcie Fundacji można włączyć do dokumentacji Planu.

Pan Tomasz Olbrycht

Odpowiedział, iż raport zaopiniowany został przez specjalistę krajowego Lecha Buchholza, wg którego raport nie budzi zastrzeżeń. Wyraził opinię, iż uwzględnienie dodatkowych stanowisk nie zmieni stanu oceny populacji zgniotka, a powiększy wiedzę o zasięgu gatunku na terenie ostoi.

Pan Wojciech Mróz

Zapytał, czy są informacje o rozmieszczeniu zgniotka w Bieszczadach i w Beskidzie Sądeckim, czy populacja w Ostoi Jaśliskiej jest izolowana, czy jest raczej fragmentem większej populacji.

Pan Tomasz Olbrycht

Odpowiedział, że Fundacja zgromadziła informację o występowaniu zgniotka na Pogórzu Przemyskim i w Górach Słonnych. Poinformował, iż z terenu Bieszczad brak tak szczegółowych danych. Wyraził opinię, iż populacja jaśliska nie jest izolowana, tym nie mniej obszar Bieszczadów wymaga szczegółowej inwentaryzacji. Zasugerował, iż należałoby zasięgnąć informacji o badaniach przeprowadzanych przez Słowaków na terenie słowackiej części Beskidu Niskiego.

Pan Wojciech Mróz

Zapytał, o te zapisy dotyczące ochrony zgniotka cynobrowego z raportu Fundacji, które warto włączyć do dokumentu PZO.

Pan Tomasz Olbrycht

Odpowiedział, że optymalny stopień rozkładu drewna osiąga do 2-3 lat po śmierci drzewa. Wtedy zgniotek zasiedla drewno i pozostaje w nim przez czas uzależniony od różnych czynników m.in. od gatunku drzewa, wymiarów kłody, nasłonecznienia. Dobry stan dla zgniotka w przypadku ponad stuletnich stojących kłód jodłowych utrzymywać się może nawet do 9 lat po śmierci drzewa. Podkreślił, iż im kłoda drewna posiada większe wymiary tym lepsze panują warunki dla rozwoju zgniotka.

Pan Maciej Szpiech

Wyraził opinię, iż inne zapisy znajdują się w „Poradniku ochrony siedlisk i gatunków”. Zacytował w/w poradnik dla zgniotka cynobrowego „Martwe drzewa stają się atrakcyjne dla zgniotka po 2-3 latach od chwili obumarcia i atrakcyjność ta utrzymuje się przez okres ok. 8-10 lat, a niekiedy dłużej (zależy to od warunków mikroklimatycznych, które wpływają decydująco na tempo i charakter rozkładu martwego drzewa)...”. W dalszej części wypowiedzi zapytał, w jaki sposób ma zostać

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel. (+48 17) 785 00 44, faks (+48 17) 852 11 09, www.rzeszow.rdos.gov.pl

spełniony warunek systematycznego dostarczania martwego drewna. Zauważył, iż jego ilość i częstotliwość zależy od czynników naturalnych.

Pan Tomasz Olbrycht

Odpowiedział, iż w jego wypowiedzi nie chodziło o sztuczne utrzymywanie odpowiedniej ilości martwego drewna, lecz o pozostawianie w miarę możliwości naturalnie wydzielającego się posuszu.

Pan Maciej Szpiech

Poprosił o zmianę zapisu w dokumencie PZO dotyczącego działań ochronnych dla zgniotka, w którym proponuje się „pozostawianie na całym obszarze (systematycznie co 3-4 lata) po kilka (3-4) drzew (z różnych gatunków) obumierających i obumarłych na hektar dbając o to by posusz ten stanowiły drzewa starsze (w wieku rębny)”. Wyraził opinię, iż zapis należy usunąć lub dookreślić, że chodzi w nim o procesy naturalne. Następnie zacytował „Poradnik ochrony siedlisk i gatunków”, gdzie jest umieszczony zapis cyt. „Jak już wspomniano, gatunek ten nie ma praktycznie możliwości-rozwoju w lasach o charakterze gospodarczym, a jedyną szansę przetrwania dają mu tereny objęte ochroną bierną (rezerwaty ścisłe) i parki narodowe. Dla nowo stwierdzonych stanowisk zgniotka cynobrowego skuteczną formą ochrony będzie utworzenie w tym miejscu rezerwatu ścisłego o obszarze zapewniającym dostateczną ilość materiału lęgowego. Prawidłowa ochrona biotopów jest w tym przypadku, podobnie jak u innych owadów leśnych, jedyną skuteczną formą ochrony”.

Pan Wojciech Mróz

Przywołał sytuację Puszczy Białowieskiej, w której teren Parku w większości objęty jest ochroną ścisłą. Gatunki związane z martwym drewnem mają tam swój „matecznik”, ale mogą zasiedlać także sąsiadujące lasy gospodarcze. Wyraził opinię, że podobna sytuacja jest w Ostoi Jaśliskiej, na terenie której znajduje się kilka rezerwatów, w tym jeden o powierzchni półtora tysiąca hektarów.

Pan Maciej Szpiech

Ponowił postulat wysuwany przez przedstawiciela Nadleśnictwa Rymanów na II spotkaniu ZLW o usunięcie zapisów (str. 121) cyt. „Działania: Wprowadzenie ochrony ścisłej w rezerwach Źródlika Jasiołki i Bukowica (na tym trzeba się zastanowić)W otulinach rezerwatów (do 400 m od granic rezerwatu) pozostawiać posusz i utrzymać drzewostan w możliwie najstarszej klasie wieku (ekstensywna gospodarka leśna).” Wyraził opinię, iż dotychczasowe doświadczenia wykazały, że ta istniejąca forma ochrony jest wystarczająca. Przypomniał, iż zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. przewiduje się wyznaczenie otulin dla parków narodowych i rezerwatów. Natomiast zgodnie z odpowiednimi zarządzeniami Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa powołującymi obydwie rezerwaty, nie przewidziano utworzenia otuliny tych rezerwatów. Przypomniał, że zarówno rezerwat „Źródlika Jasiołki” jak i „Bukowica” są rezerwatami częściowymi. Jednak od momentu powołania tych rezerwatów, Nadleśnictwo Rymanów nie prowadziło na ich terenie żadnych prac pozyskaniowych. Wszelkie prace dotyczące ochrony przyrody, są wykonywane po uzyskaniu pisemnej zgody RDOŚ w Rzeszowie, organu nadzorującego działalność Nadleśnictwa na tym terenie.

Po krótkiej przerwie kontynuowano dyskusję.

Pan Wojciech Mróz

Poprosił o przypomnienie zadań ochronnych dla zgniotka proponowanego w raporcie przedstawionym przez Fundację Dziedzictwo Przyrodnicze.

Pan Radek Michalski

Poinformował, że w raporcie proponuje się wyłączenie z użytkowania terenów bezpośrednio przy potokach i obszarach źródliskowych (strefa 50 m), co stanowiłoby 8% powierzchni leśnej Ostoi poza rezerwatami.

Pani Dorota Rogala

Poprosiła o wyjaśnienie przyczyny powiązania zgniotka cynobrowego z dolinami potoków.

Pan Tomasz Olbrycht

Wyjaśnił, iż nie ma bezpośredniego związku tego gatunku z potokami. Natomiast większość stanowisk zlokalizowana została w pobliżu potoków ze względu na ich niedostępność dla gospodarki leśnej co sprzyja akumulacji martwego drewna. Dodał, iż taka forma ochrony byłaby korzystna także dla innych owadów, m.in. biegacza urozmaiconego, dla którego potoki są miejscem występowania.

Pani Dorota Rogala

Poinformowała, iż w programach ochrony przyrody dla nadleśnictw, przy potokach wyznacza się trzydziestometrową strefę, w której nie należy prowadzić zabiegów gospodarczych. Poprosiła o wyjaśnienie powodów rozszerzenia tej strefy do 50 metrów.

Pan Hubert Fedyń

Poprosił o doprecyzowanie terminu „potok” i wyjaśnienie jak się on ma do sieci cieków wodnych na terenie Ostoi.

Pan Jan Murdzyk

Wyraził obawę, by wyznaczenie takich sfer nie spowodowało zablokowania szlaków zrywkowych utworzonych przy potokach.

Pani Agnieszka Marcela

Zapewniła, że w omawianym zagadnieniu nie chodzi o likwidację dróg.

Pan Radosław Michalski

Poinformował, że w Raporcie przesłanym wszystkim członkom ZLW znajduje się mapa w skali 1: 10 000 z zaznaczoną siecią potoków, na których proponuje się utworzenie pięćdziesięciometrowej strefy buforowej. Wyjaśnił, iż wartość 50 m jest próbą kompromisu – zgniotek wymaga ochrony ścisłej, co oczywiście nie jest realne do wprowadzenia w obszarze. Dodał, iż strefy przy potokach są najbardziej zasobne w wielkogabarytowe martwe drewno i stoi w najmniejszym konflikcie z gospodarką leśną.

Pani Agnieszka Marcela

Poprosiła o podanie skąd wziął się wymóg ochrony ścisłej dla zgniotka.

Pan Radosław Michalski

Odpowiedział, iż zapis taki znalazł się w przewodniku metodycznym monitoringu tego gatunku przy ocenie parametru perspektyw ochrony, dla stanu FV czyli właściwego.

Pan Sławomir Lubojemski

Zapytał, jak taki kompromis osiągnąć gdy prywatny właściciel posiada powierzchnię leśną zlokalizowaną przy potoku.

Pan Radosław Michalski

Odpowiedział, że propozycja Fundacji nie odnosi się do gruntów prywatnych tylko państwowych.

Pani Agnieszka Marcela

Przypomniała, że nie ma obowiązku by wszystkie przedmioty ochrony osiągnęły właściwy stan zachowania w najbliższych 10 latach. Przy tworzeniu planu zadań ochronnych trzeba wziąć pod uwagę uwarunkowania lokalne. Zasugerowała, że warto rozważyć czy obecne użytkowanie zakładające trzydziestometrową strefę buforową jest wystarczające.

Pan Radosław Michalski

Przywołał wyniki badań nad ilością martwego drewna w buczynach prowadzonych na Wydziale Leśnym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie w ramach pracy magisterskiej powstałej w 2009 r. pod kierunkiem doktora Artura Wilczyńskiego. Badania prowadzono na około 1500 powierzchni badawczych, także w obszarze ochrony ścisłej Bieszczadzkiego PN. Ilość martwego drewna oszacowano na ok. 170m³/ha, a ilość kłód powyżej 30 cm średnicy w pierwszej klasie rozkładu wynosiła ok. 3szt./ha. Według badań Fundacji ilość kłód martwego drewna w pierwszej klasie rozkładu na terenie Ostoi Jaśliskiej w buczynach wynosiła ok. 0,2 szt./ha. Wyraził opinię, że ilość martwego drewna w Ostoi Jaśliskiej jest zdecydowanie zbyt mała.

Pan Wojciech Mróz

Wyraził opinię, iż ciężko mówić o uniwersalnej ilości martwego drewna w lasach naturalnych z uwagi na specyfikę konkretnego siedliska czy fazy rozwojowej drzewostanu. Zasadniczo ilość martwego drewna w Ostoi wydaje się być odpowiednia. Zasugerował, że ochrona trzydziestometrowa może być wystarczająca.

Pan Maciej Szpiech

Skonstatował, iż pomimo niewielkiej ilości martwego drewna wielkogabarytowego zgniotek w Ostoi jest obecny w różnych stadiach rozwojowych. Wyraził opinię, iż ponieważ wyniki badań prowadzonych przez Instytut nie są zgodne z wynikami badań prowadzonych przez Fundację, może to wskazywać na zależność uzyskanych wyników od intencji prowadzących badania.

Pan Wojciech Mróz

Podkreślił, iż rozbieżności w wynikach są rezultatem innej metodologii. Celem badań prowadzonych przez Instytut było określenie ogólnej ilości martwego drewna na powierzchniach próbnych i ta wartość była przeliczana na 1 ha. Fundacja natomiast prowadziła badania jedynie ilości drewna wielkowymiarowego na powierzchniach jednohektarowych.

Pan Tomasz Olbrycht

Nawiązując do poruszanego wcześniej wątku rozmieszczenia zgniotka w Karpatach poinformował, że być może wzrost liczebności populacji tego gatunku w ostatnich latach następuje w wyniku zjawiska zamierania jesionów. Ponieważ gatunek ten jest często zasiedlany przez zgniotka możemy mieć do czynienia z okresowym wzrostem populacji. Nawiązując do kwestii wielkości proponowanej strefy buforowej przy potoku wyraził opinię, iż ciężko dookreślić ją bez miejscowych wizji terenowych.

Pani Lucyna Zymyn

Zapytała, czy można jednoznacznie stwierdzić wzrost lub spadek wielkości populacji zgniotka w ostatnich latach na terenie Ostoi.

Pan Tomasz Olbrycht

Poinformował, że do 2012 r. znane były jedynie dwa stanowiska zgniotka, natomiast według danych na dzień dzisiejszy udokumentowano ok. sześćdziesiąt. Stwierdził, iż mówienie o trendach wielkości populacji będzie możliwe za kilka lat.

Pan Maciej Szpiech

Nawiązał do sposobu realizacji badań prowadzonych przez Fundację. Zapytał czy w ich trakcie nie naruszono zapisów ustaw - w tym Ustawy o lasach. W Ustawie tej opisane są zasady udostępniania lasów, a także lasy objęte stałym zakazem wstępu np. uprawy do 4 metrów wysokości.

Pan Radosław Michalski

Odpowiedział, że nie naruszono zapisów ustaw.

Pan Maciej Szpiech

Wyraził wątpliwość czy tak faktycznie było skoro Fundacja nie konsultowała lokalizacji powierzchni z nadleśnictwami.

Pan Wojciech Mróz

Zaproponował kontynuację dyskusji dotyczącej zadań ochronnych dla zgniotka w trakcie dodatkowych konsultacji. Następnie powrócił do omawiania uwag zgłoszonych na poprzednim spotkaniu.

Pan Maciej Szpiech

Odniósł się do proponowanego w dokumencie zagrożenia dla nadobniczy alpejskiej – wypału drewna, sugerując korektę zapisu. Poinformował, że na terenie Ostoi Jaśliskiej nie funkcjonuje ani jeden punkt wypału węgla. Z uwagi na możliwość jego pojawiania

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel. (+48 17) 785 00 44, faks (+48 17) 852 11 09, www.rzeszow.rdos.gov.pl

zasugerował, by zabezpieczyć przedmiot ochrony przez zapis: „Na terenie Ostoi Jaśliskiej wpał węglą prowadzić od września do 15 czerwca”.

Pan Wojciech Mróz

Zaznaczył, że zadaniem dokumentu PZO nie jest wskazywanie jaka działalność może być prowadzona, a jedynie planowanie zadań przeciwdziałających negatywnemu wpływowi na przedmioty ochrony.

Pani Lucyna Zymyn

Wyraziła opinię, że przy utrzymaniu zapisu dotyczącego wpału jako potencjalnego zagrożenia należy dodać termin w jakim wpał stwarza to potencjalne zagrożenie.

Pani Agnieszka Marcela

Zapytała, dlaczego wpał drewna jest zagrożeniem dla nadobnicy.

Pan Tomasz Olbrycht

Wyjaśnił, iż wpał jest zagrożeniem dla nadobnicy jedynie w przypadku gdy drewno jest składowane w okresie składania jaj przez owada.

Pan Artur Paczkowski

Wyraził opinię, że także przyroda jest mu bliska, ale chciałby by brana była pod uwagę też ochrona ludzi. Zapytał, czy przy tworzeniu projektu PZO brany jest pod uwagę rozwój gminy Dukla.

Pan Radosław Michalski

Odpowiedział, iż organizacje ekologiczne mają z gminami wiele wspólnych celów, m.in. rozwój zrównoważonej turystyki, który nie jest możliwy bez cennych siedlisk i gatunków.

Pan Jan Murczyk

Skonstatował, że mieszkańcy Jaślisk nie będą utrzymywać się z turystyki.

Pan Wojciech Mróz

Podkreślił, iż w spotkaniu uczestniczą przedstawiciele różnych grup interesu m.in. lasów państwowych, gmin, organizacji pozarządowych. Celem jest opracowanie dokumentu, który będzie uwzględniał potrzeby ochrony gatunków oraz wspierał zrównoważony rozwój. Poruszył następnie temat przejść dla zwierząt przez modernizowaną drogę S19. Poinformował, że eksperci pracujący nad planem rekomendują górne przejście dla zwierząt.

Pani Magdalena Szczepańska

Poinformowała, że w projekcie budowy drogi ekspresowej S-19 planowane są dwa dolne przejścia dla zwierząt średnich oraz jedno przejście dla zwierząt dużych. Dodatkowo planuje się kilka estakad, które mogą być wykorzystywane przez zwierzęta. Zapytała, czy konieczne jest utworzenie dodatkowo górnego przejścia, czy te planowane nie wystarczą dla utrzymania ciągłości korytarza ekologicznego.

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel. (+48 17) 785 00 44, faks (+48 17) 852 11 09, www.rzeszow.rdos.gov.pl

Pan Wojciech Mróz

Odpowiedział, iż nie jest ekspertem w zakresie biologii dużych drapieżników, natomiast według dostępnej wiedzy wydaje się, że duże drapieżniki wymagają przejść górnych.

Pan Hubert Fedyn

Potwierdził, że większość przejść dla dużych drapieżników w Europie budowana jest jako przejścia górne.

Pani Agnieszka Marcela

Wyjaśniła, iż w planie zadań ochronnych nie można zakazać określonych czynności, a jedynie wskazać istniejące i potencjalne zagrożenia. Eksperti zgodnie ze swoją wiedzą wskazali, iż budowa S19 może stanowić zagrożenie m.in. dla migracji dużych ssaków. Podkreśliła, że rozpatrywaniu wpływu inwestycji takich jak droga czy zbiornik na obszar Natura 2000 służy ocena oddziaływania na środowisko. Poinformowała, że w zeszłym roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad wnioskuje do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla trasy S19 na odcinku Rzeszów – Barwinek. Regionalna Dyrekcja zgłosiła do przedstawionego raportu szereg uwag dotyczących m.in. zabezpieczenia ciągłości korytarzy migracyjnych. Przypomniała, że przejścia proponowane przez wykonawcę raportu były zlokalizowane na terenie przewidzianym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Dukla na zabudowę mieszkaniową.

Pan Wojciech Mróz

Podkreślił, iż w planowaniu ochrony przyrody istotna jest hierarchizacja celów. Ostoja Jaśliska wyznaczana została ze względu na występowanie na jej obszarze dużych drapieżników. Dlatego utrzymanie dużego kompleksu leśnego dla zachowania właściwego stanu zachowania tych gatunków stanowi kluczowy cel. Opracowanie lokalizacji przejść dla zwierząt wykracza poza kompetencje prac wykonywanych w ramach PZO.

Pan Sławomir Lubojemski

Zaproponował, by zapis dotyczący wskazań dla dokumentów planistycznych był tak sformułowany by w konsekwencji nie uniemożliwić realizacji inwestycji.

Pani Agnieszka Marcela

Podkreśliła, iż w dokumentach PZO nie można zakazać realizacji inwestycji, a jedynie zwrócić uwagę na zagrożenia jakie potencjalnie inwestycja może nieść.

Pani Magdalena Szczepańska

Poinformowała, że wstępna analiza wykazała brak odpowiedniego miejsca do lokalizacji górnego przejścia z uwagi na istniejące plany zagospodarowania oraz ukształtowanie terenu. Zapytała, jaka będzie procedura w przypadku wykazania przez inwestora braku konieczności wybudowania górnego przejścia, podczas gdy PZO będzie zalecał jego budowę.

Pan Wojciech Mróz

Wyraził opinię, że w PZO zawarte są jedynie wskazania dotyczące planowanych inwestycji. To raport jest dokumentem pozwalającym na szczegółową analizę. Podkreślił, że nadrzędnym celem jest zachowanie ciągłości ekologicznej Ostoi.

Pan Maciej Szpiech

Stwierdził, że zapisy w PZO dotyczące zagrożeń dużych drapieżników oparto tylko o „Program ochrony niedźwiedzia brunatnego *Ursus arctos* – projekt”. Podkreślił, iż te gatunki się różnią – np. wilk jest gatunkiem socjalnym. Należy uzupełnić zagrożenia dla tego gatunku, gdyż przepisywanie i odnoszenie zagrożeń literalnie dla niedźwiedzia jest zbyt dużym uproszczeniem (str. 100). Wyraził opinię, iż pominięto w wersji roboczej PZO „Ostoja Jaśliska” wnioski zawarte w „Programie ochrony wilka *Canis lupus* – projekt” H. Okarma, R. Gula, P. Brewczyński. Ta sama uwaga odnosi się do zagrożeń przypisanych dla rysia (str. 105). Pominięto w wersji roboczej PZO wnioski zawarte w „Programie ochrony rysia *Lynx lynx* w Polsce – projekt” K. Schmidt.

Pani Agnieszka Marcela

Potwierdziła, że wymienione strategie powinny zostać uwzględnione w dokumencie PZO.

Pan Wojciech Mróz

Wyraził opinię, iż należy porównać dokument PZO z przywołanymi strategiami.

Pan Maciej Szpiech

Zwrócił uwagę na konieczność spójności dokumentów planistycznych dla obszarów pokrywających się - PZO dla Ostoi Jaśliskiej z PZO powstającym dla obszaru Beskid Niski.

Pan Wojciech Mróz

Poinformował, iż PZO dla obszaru Beskid Niski jest realizowany przez ornitologów z Instytutu Ochrony Przyrody więc będą one spójne.

Po przerwie obiadowej kontynuowano dalszą część dyskusji.

Pan Wojciech Mróz

Przywołał zapis w PZO o przebudowie jazów na rzece Jasiołka. Wyjaśnił, że jest to sytuacja, gdy stan ochrony gatunków ryb w obszarze Ostoja Jaśliska jest zależny od działań podejmowanych także poza tym obszarem – w tym przypadku na obszarze Jasiołka. Poinformował, że w przypadku zapisów dotyczących określenia podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie zadań ochronnych pozostaje na ten czas zapis „po zapewnieniu środków finansowych”.

Pan Artur Paczkowski

Zapytał, czy możliwa jest realizacja nowego progu wodnego na rzece Jasiołka w miejscowości Dukla.

Pan Wojciech Mróz

Odpowiedział, iż realizacja inwestycji możliwa jest jedynie po zakończeniu procedury oddziaływania na środowisko. W przypadku gdy nie wykaże ona znaczącego wpływu na środowisko oraz na obszar Natura 2000 to inwestycja taka może być realizowana. Wykazanie negatywnego wpływu możliwe jest poprzez ograniczenie drożności korytarza ekologicznego jakim jest rzeka powodując przerwanie populacji ryb. Decyzja czy dana inwestycja może mieć negatywny wpływ zależy m.in. od jej technicznych parametrów.

Pan Artur Paczkowski

Zapytał, czy przy tworzeniu PZO można wpłynąć na budowę takiego progu.

Pan Wojciech Mróz

Odpowiedział, że nie ma możliwości wpisania do PZO utworzenia progu wodnego. Wyraził opinię, że próg taki nie może wpłynąć pozytywnie na przedmioty ochrony, może mieć wpływ negatywny lub być neutralny. Budowa progu nie może więc wynikać z celów środowiskowych.

Pan Artur Paczkowski

Wyjaśnił, że zapoznając się z dokumentem PZO czytał o budowie progu w Jedliczach.

Pan Wojciech Mróz

Wyjaśnił, że zapis w PZO odnoszący się do progu w Jedliczach dotyczył nie budowy nowego, lecz przebudowy już istniejącego poprzez utworzenie przepławki. Dzięki przebudowie drożność rzeki dla organizmów wodnych zostanie odtworzona przy jednoczesnym zachowaniu funkcji progu jaką jest spiętrzanie wody dla jej ujęcia.

Pani Agnieszka Marcela

Zapytała, czy plan miejscowy dla gminy Dukla przewiduje budowę nowego progu.

Pani Halina Cycak

Odpowiedziała, że raczej nie.

Pani Agnieszka Marcela

Zwróciła uwagę, że przy realizacji dwóch inwestycji – zbiornika i progu wodnego przeanalizować należy ich skumulowany wpływ na obszar.

Pan Maciej Szpiech

W nawiązaniu do zagadnienia poruszonego przez pana Paczkowskiego przytoczył fragment Ustawy o Ochronie Przyrody, w którym mówi się o możliwości realizacji inwestycji negatywnie oddziałującej na obszar Natura 2000 w przypadku gdy realizowana jest ona w celu ochrony zdrowia i życia ludzkiego, zapewnienia bezpieczeństwa publicznego lub z uwagi na nadrzędny interes publiczny.

Pan Wojciech Mróz

Dodał, iż w takich przypadkach należy pamiętać o obowiązku wykonania kompensacji przyrodniczej przez inwestora.

Głos z sali

Poinformował, że progi do takich inwestycji nie należą.

Pan Maciej Szpiech

Wyjaśnił, iż budowa zbiornika w Rudawce do takich inwestycji już należy. W dalszej części odniósł się do zadań ochronnych dla nadobnicy alpejskiej – zakazu usuwania drzew z dziuplami, martwymi konarami lub martwicami bocznymi. Zaproponował doprecyzowanie tego zapisu, by nie dotyczył tych fragmentów drzewostanów, gdzie pozostawienie takich drzew stanowić może zagrożenie dla zdrowia i życia ludzkiego. W przypadku dróg publicznych i zrywkowych oraz szlaków turystycznych zapis taki nie może obowiązywać.

Pan Tomasz Olbrycht

Zaproponował, by takie drzewa po ścięciu pozostawiać na miejscu.

Pan Maciej Szpiech

Poinformował, że na terenie rezerwatów przyrody takie drzewa na pewno pozostaną w miejscu ścięcia, natomiast w lasach gospodarczych drzewa mogą pozostać gdy będzie to wynikało z potrzeb hodowlanych lub ochronnych. Podkreślił, że mowa jest o drzewostanach gospodarczych, więc jeżeli ścięte drzewo spełni określone normy surowcowe zostanie pozyskane dla celów gospodarczych

Pan Wojciech Mróz

Zauważył, iż także w lasach gospodarczych nadobnica alpejska podlega ochronie gatunkowej, dlatego prace gospodarcze należy tak przeprowadzać by nie zniszczyć stanowisk tego gatunku.

Pan Maciej Szpiech

Zapewnił, iż w przypadku stwierdzenia gatunku prace przebiegłyby bez szkody dla niego. Dodał, iż na terenie nadleśnictwa Rymanów zdarzają się sytuacje gdy działka prywatna styka się bezpośrednio z wydzieleniem leśnym, usuwanie drzew osłabionych odbywa się w tym przypadku na postulat właściciela.

Pan Radek Michalski

Zauważył, iż ścięte drzewo nie stwarza już zagrożenia.

Pan Maciej Szpiech

Poprosił o podanie racjonalnego powodu pozostawienia drzewa spełniającego wymogi surowca wielkowymiarowego w drzewostanach gospodarczych.

Pan Wojciech Mróz

Wskazał, iż usuwanie drzew zagrażających życiu lub zdrowiu ludzi nie ma na celu pozyskiwanie surowca drzewnego.

Pan Maciej Szpiech

Podkreślił, iż gospodarka w lasach państwowych prowadzona jest w oparciu o Zasady Hodowli Lasu. Drzewa zagrażające zdrowiu i życiu będą usuwane poprzez cięcia

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel. (+48 17) 785 00 44, faks (+48 17) 852 11 09, www.rzeszow.rdos.gov.pl

sanitarne realizowane w ramach trzebieży późnej lub cięć rębnych. Nie zgodził się z poglądem, iż drzewa które są pełnowartościowym surowcem mają być pozostawione w miejscu ścięcia.

Pan Tomasz Olbrycht

Wyjaśnił, że zapis dotyczący nadobnicy alpejskiej zawarty w PZO odnosi się do drzewostanów bukowych, ponad stuletnich, położonych na południowych stokach lub wierzchołkach, a więc miejsc gdzie stwierdzono lub istnieje wysokie prawdopodobieństwo stwierdzenia nadobnicy alpejskiej. Jeżeli w dokumencie jest nieścisłość to należy zapis doprecyzować.

Pan Wojciech Mróz

Przypomniał o postulacie transgranicznej ochrony dużych drapieżników. Poinformował, że wiceminister środowiska zaproponował rządowi słowackiemu wprowadzenie zakazu odstrzału wilka w strefie 23 km od granicy z Polską.

Pani Agnieszka Marcela

Przypomniała, że zarówno polska jak i słowacka populacja wilka są wyłączone z załącznika IV Dyrektywy Siedliskowej. Ochrona wilka na terenie Polski wynika z objęcia go ochroną gatunkową. Dodała, że zarówno Słowacja jak i Polska ma obowiązek chronienia wilka na obszarach Natura 2000. Ponieważ na Słowacji wilk jest zwierzęciem łownym jego odstrzał wpływa na stan ochrony tego gatunku w karpacczych obszarach Natura 2000. Poinformowała o podejmowanych licznych inicjatywach współpracy – m.in. powstanie komisji polsko-słowackiej. Zaproponowała, by w dokumencie PZO wpisać utworzenie buforowej strefy po stronie słowackiej.

Pan Hubert Fedyń

Zauważył, że istnieje problem w doprecyzowaniu, które populacje są wspólne. Wyraził opinię, że odstrzał na Słowacji nie wpływa znacząco na watahy żyjące w Ostoi Jaśliskiej.

Pani Agnieszka Marcela

Podkreśliła potrzebę współpracy pomiędzy Polską a Słowacją.

Pan Wojciech Mróz

Skierował dyskusję na zapisy dotyczące wskazań do dokumentów planistycznych. Przytoczył zapis dotyczący planowanych zbiorników Kąty - Myscowa oraz Rudawka Rymanowska. Wyraził opinię, że choć to procedura oddziaływania na środowisko ocenia wpływ danej inwestycji na obszar, jednak dokument PZO także powinien jasno wskazywać zagrożenia dla przedmiotów ochrony.

Pan Maciej Szpiech

Zapytał, czy prezentacja ze spotkania będzie dostępna.

Pan Wojciech Mróz

Odpowiedział, że tak, prezentacja zostanie umieszczona na stronie internetowej RDOŚ.

Pani Lucyna Zymyn

Nawiązując do zapisów dotyczących zbiorników wodnych poinformowała o przystąpieniu RZGW do opracowania programu przeciwdziałania suszy. Wyraziła opinię, iż zbiorniki nie uwzględnione w programach ochrony przed powodzią, a istniejące już w dokumentach planistycznych będą uwzględnione w nowym programie m.in. zbiornik Niewistka. Zbiorniki istniejące będą pełnić funkcję podwójną – ochrony przed powodzią jak i zabezpieczenia przed suszą. Wyraziła opinię, iż sytuacja taka będzie wymagać kolejnych badań i analiz dotyczących przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000.

Pani Agnieszka Marcela

Wskazała, iż ważnym elementem jest określenie funkcji inwestycji. Z jej analizy wynikać będzie istnienie alternatyw czy nadrzędnego interesu publicznego.

Pani Lucyna Zymyn

Poinformowała, iż w przypadku zbiorników zabezpieczającym przed suszą brak takich alternatyw.

Pan Wojciech Mróz

W dalszej części dyskusji nawiązał do zapisu dotyczącego rozbudowy infrastruktury narciarskiej w miejscowości Jaślika. W PZO podkreślona została potrzeba przeprowadzenia szczegółowej oceny realizacji takiej inwestycji. Przypomniał, że dokument PZO ma wskazywać miejsca potencjalnych konfliktów pomiędzy ochroną przyrody a planowanymi inwestycjami. Kolejną taką inwestycją jest plan zabudowy miejscowości Smereczne, Czeremcha i części Olchowca. Podkreślił, że ochrona łąk i siedlisk nieleśnych polegać powinna przede wszystkim na zachowaniu większych kompleksów. Mniej istotne jest zachowanie niewielkich fragmentów łąk zlokalizowanych na terenach już częściowo zabudowanych. Wyraził opinię, iż ponowna zabudowa opuszczonej doliny może mieć znaczący negatywny wpływ na siedliska nieleśne. Zachowanie rozległego, naturalnego kompleksu łąk jest istotne także dla innych gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru.

Pani Lucyna Zymyn

Zapytała, kto poniesie finansowe konsekwencję za wykreślenie z planów miejscowych terenów przewidzianych pod inwestycję.

Pani Halina Cystack

Podkreśliła, iż określenie terenów jako przeznaczonych pod zabudowę automatycznie zwiększa wartość danej działki. Wyraziła opinię, że jeżeli zapisy PZO zmuszą gminy do wykreślenia owych zapisów działki te tracą na wartości.

Pani Agnieszka Marcela

Przypomniała, że plany zagospodarowania przestrzennego ustalane było w roku 2005, kiedy Natura 2000 dopiero była tworzona. Poinformowała, że m.in. w gminie Cisna są sytuacje w których jest oczywiste, że realizacja konkretnej inwestycji – tj. zabudowa działki, ma znaczący negatywny wpływ na przedmioty ochrony. Przypomniała, że według obowiązujących przepisów zapisanie inwestycji w miejscowym planie nie

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel. (+48 17) 785 00 44, faks (+48 17) 852 11 09, www.rzeszow.rdos.gov.pl

pozwala na jej automatyczną realizację. Realizacja inwestycji odbywa się dwuetapowo – etap planowania oraz przedsięwzięcia.

Pani Lucyna Zymyn

Wyraziła opinię, że zapis w PZO zmuszający gminę do zmiany przeznaczenia danego gruntu powinien być podparty konkretnymi badaniami i lepiej uzasadniony. Podczas realizacji inwestycji brak negatywnego wpływu określa się procedurą OOŚ. Skonstatowała, że także zapisy w PZO stwierdzające negatywny wpływ nie mogą być zapisywane bez odpowiedniego uzasadnienia.

Pani Lucyna Zymyn

Wyraziła opinię, że jeżeli pozostanie zapis o wykreśleniu zapisu o możliwości zabudowy danych gruntów to należy zapisać także kto będzie ponosił koszty za zmianę ich wartości.

Pani Dorota Rogala

Zaproponowała by dla kontrowersyjnych terenów w PZO wskazać konieczność sporządzenia planu ochrony. Wyjaśniła, że podczas sporządzania planu ochrony wykonuje się szczegółową inwentaryzację oraz dokładne analizy.

Pan Wojciech Mróz

Podkreślił, że aktualne propozycje wskazań do dokumentów planistycznych to wersja przeznaczona do dyskusji. Przyznał, że sformułowanie „usunięcie zapisu” nie jest fortunne. Zgodził się z przedmówczynią, iż sporządzanie planu ochrony jest dobrym rozwiązaniem, należy jednak pamiętać, że sporządzanie takiego planu trwa około 3 lat.

Pani Lucyna Zymyn

Zapytała, czy dla obszarów Natura 2000 można sporządzić plan ochrony jedynie dla części obszaru.

Pan Wojciech Mróz

Odpowiedział, że tak.

Pani Lucyna Zymyn

Zapytała, jak omawiana sytuacja ujęta jest w planie ochrony parku krajobrazowego.

Pani Agnieszka Marcela

Odpowiedziała, że treścią dyskusji nad tą częścią dokumentacji PZO jest powiązanie działań jakie wymagają przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000 z miejscowym planem.

Pani Lucyna Zymyn

Poinformowała, że w Planie ochrony Ciśniańsko-Wetlińskiego Parku Krajobrazowego znalazły się zapisy o zakazie zabudowy dla kilku niezamieszkałych obecnie miejscowości.

Al. Józefa Piłsudskiego 38, 35-001 Rzeszów, tel. (+48 17) 785 00 44, faks (+48 17) 852 11 09, www.rzeszow.rdos.gov.pl

Pani Halina Cycak

Skonstatowała, że gminy nie stać na płacenie odszkodowań z tytułu obniżenia wartości działek.

Pan Wojciech Mróz

Zapytał, czy w gminie Dukła zdarzyła się sytuacja wypłaty odszkodowania spowodowanego funkcjonowaniem sieci Natura 2000.

Pani Halina Cycak

Odpowiedziała, że dotychczas nie było takiej sytuacji, ale jest wysoce prawdopodobna.

Pani Agnieszka Marcela

Podsumowała, że zapis w PZO mówiący o ograniczeniach w zabudowie gruntów musi być podparty jednoznacznym uzasadnieniem.

Pan Wojciech Mróz

Zaproponował szczegółowe przedyskutowanie zapisów dotyczących wskazań do dokumentów planistycznych z gminą, której one dotyczą, oraz z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska. Zwrócił uwagę, że zignorowanie zapisów zawartych w miejscowych planach dotyczących zabudowy cennych terenów może być szkodliwe. Inwestor kupując działkę musi być świadomy, że może mieć trudności związane z realizacją inwestycji na siedlisku przyrodniczym w obszarze Natura 2000. Zwrócił uwagę, iż przemilczenie tematu nie jest rozwiązaniem lecz jedynie przesunięciem konfliktu w czasie.

Pani Agnieszka Marcela

Przywołała doświadczenia z gminy Cisna, gdzie część inwestycji, także domy jednorodzinne, nie dostała pozwolenia na realizację z uwagi na cenne siedliska zlokalizowane w obszarze Bieszczady.

Pan Wojciech Mróz

Wyraził opinię, że nie jest korzystne by każdy dom jednorodzinny podlegał osobnej procedurze OOS, powinno oceniać się skumulowany wpływ inwestycji. Dodał, że plan zabudowy przedmiotowych terenów nieleśnych powinien podlegać strategicznej ocenie oddziaływania na obszar Natura 2000, która ma miejsce przed jego uchwaleniem. Wpływ zabudowy na siedliska powinien być analizowany kompleksowo.

Pani Agnieszka Marcela

Poinformowała, że omawiana sytuacja jest nowa, nie została jeszcze ukształtowana linia orzecznictwa w tym zakresie.

Pan Artur Paczkowski

Zwrócił uwagę, by przy sporządzaniu planów był brany pod uwagę czynnik ludzki. Wyraził opinię, iż gmina i jej mieszkańcy nie mogą ponosić kosztów za ograniczenie możliwości rozwoju spowodowane zapisami w PZO.

Pani Anna Potoczny

Wyraziła opinię, że mieszkańcy gmin znajdujących się na terenach chronionych są pokrzywdzeni w stosunku do gmin, które nie mają z tego tytułu ograniczeń.

Pani Agnieszka Marcela

Przypomniała, że wszyscy są odpowiedzialni za właściwy stan ochrony gatunków na obszarach Natura 2000. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie jest organem odpowiedzialnym za prawidłowe wykonanie PZO, którego celem jest zarządzanie siedliskami oraz populacjami gatunków roślin i zwierząt. Przypomniała, że mimo dużych obszarów objętych formami ochrony przyrody województwo podkarpackie pręźnie się rozwija. Poinformowała, że 10% sieci Natura 2000 w Polsce znajduje się na terenie województwa podkarpackiego. Jednocześnie pod względem ilości wydawanych decyzji środowiskowych Podkarpacie znajduje się w czołówce. Podkreśliła, że 32% terenu województwa jest w sieci Natura 2000. Ilość odmów jakie zostały wydane przez RDOŚ kształtuje się na poziomie kilkudziesięciu w kategorii domów jednorodzinnych oraz kilku w przypadku dużych inwestycji. Przyznała, że sieć Natura 2000 wydłuża procedurę wydania decyzji, jednak w skali całego województwa nie można mówić o ograniczeniu działalności inwestycyjnej. Przypomniała, że długie procedury nie wynikają jedynie z funkcjonowania sieci Natura 2000. Przy wydawaniu decyzji dotyczących takich inwestycji jak zbiorniki wodne trzeba brać pod uwagę m.in. takie dokumenty jak ramowa Dyrektywa Wodna, która wymaga utrzymania właściwego stanu wód.

Pan Wojciech Mróz

Podkreślił raz jeszcze, że plan zadań ochronnych musi być skupiony na określeniu zadań ochronnych dla siedlisk i gatunków. Podsumował, iż istnieje potrzeba dalszych analiz i konsultacji z lasami państwowymi oraz Fundacją Dziedzictwo Przyrodnicze w kwestii zadań ochronnych dla chrząszczy. Kolejnym ważnym zagadnieniem jest pogodzenie zapisów zawartych w planach zagospodarowania przestrzennego z wymogami ochrony siedlisk i gatunków.

Pan Sławomir Lubojemski

Zapytał, czy zadania ochronne przewidziane dla zgnotka dotyczą także lasów prywatnych.

Pan Wojciech Mróz

Odpowiedział, iż na ten moment zadania ochronne odnoszą się do siedlisk. W dokumencie zadania dotyczące lasów państwowych i prywatnych będą rozdzielone.

Pani Agnieszka Marcela

Poinformowała, że zasadniczo w PZO zadania formułowane są dla terenów Skarbu Państwa.

Pan Wojciech Mróz i Pani Agnieszka Marcela zakończyli spotkanie dziękując zebranych za dyskusję.

Sprawozdanie sporządziła
Agata Uliszak